

# مجله دانش

سری ۱، ۱۳۳۰، ۳، ۱۳۳۱

والله يهدي من يشاء الى صراط مستقيم . دینی ، علمی ، ادبی ، سیاسی هفته‌ای مجموعه اسلامی در  
اتبعون اهدکم سبیل الرشاد

صاحب و مدیر مسئول : ح . اشرف ادیب

سراپا قاوون، قارپوز بوستانلری اشغال ایدیوردی. بورانک اها لیسنک برعادتق وارمش : قاوون ، قارپوز زمانلری بوراده کی بوستانلره کایر ویا لکیز قاوون قارپوز یمکله اکتفا ایدرلرمش . حیوانلری ده باشقه برشی بولامادقلری ایچین یشیل قامیشله قارینلرینی طویورلرمش . ارزاق تدارک ایتک و بر حیوانک آتدینی چفته دن مجروح اولان ایاغمی تداوی ایلهمک اوزره بوراده بش کون اقامت ایدرک آلتیجی کونی ( اورکنج ) ه متوجهاً یوله چیققد .

قلاووزلر مزدن ( آرتق سردار ) مملکتنه کیتدی . عزیز واوز بک سردار لر ایسه برابر کلیوردی . او کیجه تامیله یورویوب ایرته سی کونی اوکله یه ایکی ساعت قاله بر قویوباشنی منزل اتخا ایتدک . بوقویونک صوی چوق آجی اولمقله برابر بر کون اوراده قالدق . اوچنجی کون اوکله اوستی حرکت و ایرته سی صباحه قدر قطع مسافه ایتدک . دردنجی کون بر قویو باشنه داها کلدک بونک صوی اولکنندن آجی و بولانیق ایدی . فقط مجبوراً ایچدک . حیوانلر مزده فوق العاده یورغون دوشدکلری ایچین آلتی کون اوراده قالدق . بعده ینه یوله چیققد و کیجه لری کیتمک ، کوندوز صیجاغنده اوطوروب استراحت ایتمک شرطیله طی مسافه ده دوام ایلهدک .

بر کون ، برترکان قافله سنه راست کلدک . اهل قافله بزی کورور کورمز ایرانلی صاندقلری ایچین یوللرینی ده کیشدیروب کوزدن نهان اولدیلر . چونکه بوحوالیده کی ترکانلر ایله ایرانیلر اراسنده صوک درجه منافرت واردر . هرایکی طرف جاهل علمانک تشویقات جاهلانسیله یکدیگرینی اولدورمک حربصدر . جناب حق ( مؤمنلر ، بر برینک قارده شیدر ) بویوردینی حالده بومسلمانلردن هربری سوق جهالتله دیکرینی مشرکلردن داها بدتر کورور . ایشته آرالرنده کی بونفاق طولانیسیله دین دشمنلری ده مسلمین اوزهرینه غالب کلیور . بویوک برقصوردر . فقط مسلمانلرده دکل ، بز مسلمانلرده در .

ما بعدی وار

مترجمی

طاهر المولوی

## مفتلالت

### توحید و اتحاد

۱۵

سلطان اقلیم ولایت ، مشوی توحید و اتحادلرنده سانشات فیض آیتلرینه دوام ایله بویورسیورلر ، که :

« اتحاد یار بایاران خوشست »

« پای معنی کیر ! صورت سرکشت »

[ یاری یاراننک ، مؤمنی اخوان دینک آغوش وفاپناه اتحادنده

— عجبا شاه حضرتلری لطف بویورورلرده ( درکز ) ه ( طزن ) ( اورکنج ) طریقیه ترکستانه عزیمتمه مساعده ایدرلرمی ؟ دیدم وایرانک سرحدی بولونان ( درکز ) ده والی ( الله یارخان ) ه خطاباً برامنامه ایله بر قلاووز طلب ایتدم . شاهک عمجه سی :

— سزه بوخصوصده جواب ویرمزدن اول آرزوکزی شاه حضرتلرینه عرض ایدیم . دیدی .

برقاچ کون صوکرا والی طرفندن بر مأمور کادی . چایلر ، نارکیله لر ایچیلرکن :

— مطلوبکز ، دیرالملک واسطه سیله شاهه عرض ایدیلدی . شاه حضرتلری طلبکزی انفاذ ایله مزدن اول طهرانی تشریف بویورما کزی ، بعده دیلرسه کز ترکستانه عازم اولما کزی اراده ایدیورلر . دیدی . — شیمدیلک شاه حضرتلریله تشرف فکرنده دکل . اگر باشقه طرفده نائل مقصود اولماز ، یعنی افغانستانی قورتاراجق بر معاونت کورده مزهم اووقت خاک پای شاهیلرینه التجا ایده جکم . چونکه ایران شاهی کی رفیع القدر بر ذاتک حضورینه چیققدن صوکرا استمداد ایچین باشقه بردولته مراجعته بولونمق طوغرو بر حرکت اولمایه جق و یارواغیار نظرند ایران شاهی ، عبدالرحمانه یاردیم ایتمکدن عاجز قالمش ظنی اویندیراجقدر . جوابی ویردم .

ایکی کون صوکرا ، شاهک دیله دیکم صورتده حرکت ایتهمه مساعده ایله دیک و بی اولادی مقامنده طوتوب بنمده ایرانی کندی مملکتیم کی تلقی ایتهمه آرزوکش اولدینی خبر ویریلدی . برسرکرده معیتده اون نفر سواری ایله ( الله یارخان ) ه بوقدر عاطفته قارشی تشکرات مستدارانه مک شاه حضرتلرینه عرضی تمی ایتدکدن صوکرا مشهددن حرکت و آلتی کون صوکرا ( درکز ) ه مواصلت ایلهدم .

( الله یارخان ) بیک نفر سواری ایله بی قارشیلایوب خارج شهرده کائن آب و هواسی لطیف بر باغی افاتمه تخصیص ایتدی . قرق سنه لک احبابم ایش کی صوکدرجه اکرام و احترامده بولنوب بز آی آیقویدی . بومدت ظرفده ترکن تجارندن بعضلری بیک ددوه یوکی اشیای تجاریه ایله ( درکز ) ه کلشیدی . ( الله یارخان ) بولری بنم سلامتیم ایچین رهینه اولارق توقیف ایتدی . ( طزن ) سردارلرندن ( اوزبک سردار ) ( عزیز سردار ) ( آرتق سردار ) اسمنده اوچ کیش پی ده ( اورکنج ) ه قدر قلاووزلغمزه تعیین ایلادی ( درکز ) دن حرکتله ( لطف آباد ) ( قلعه خسرو ) یولندن ( ایبورد ) ه کلنجه یه قدرده بیک بش یوز سواری ایله بزی تشییع ایلهدی . بویولی نشودلی بر صورتده قطع ایتدک . بر طرفدن ( الله یارخان ) ایله طاتلی طاتلی کوروشویور ، بر طرفندن اطرافده کثرتله بولونان قوشلری آولایوب تازه کبابلر پیشیریوردق . ( ایبورد ) ده میزبانزله وداع ایدرک آریلدق . مشارالیه عودت ایله مکله برابر خبر سلامتیزی کنیدیسه ایصال ایچین معیتمه بر قاچ سواری براقدی . او کیجه صباحه قدر کیتدک . صباحلاین ( طزن ) نهری کنارنده واقع بر اورمانه واصل اولدق . نه رک ساحلارینی

کورمک نه خوشدر! نه سعادتر! نه بختيارلقدرد! سن - ای ممتاز خلقت! ای علو فطرت! - حیات حیوانیدن باشقا بر شرفی اولمیان قالبی براق! صورت پرست اوله! معنایه، روح انسانیته صاریل! زیرا صورتده تفرقه لر، تضاد لر، تنافر لر، تباض لر وار. صورتده انفعاللر، احتراصلر، ضعف لر، انحطاط لر، سقوط لر، اسارت لر، انقراض لر منقوش. نفسنه، حیوانیتنه اسیر اولمق، اونک هرچکدیکی بلا کردابلرینه، فلاکت اوچوروملرینه کیتمک انسانه یاقیشیری! دوشون! سن مؤمنسک. مؤمن دیورسک. مؤمن دیمک بوتون معناسیله انسان دیمکدر.

« مؤمنان معدود لیک ایمان یکی »

« جسمشان معدود لیکن جان یکی »

مؤمنلر کرچه صورتده متعدددر. فقط بوتعدد صرف قابله مقصوددر. بونک وحده معنویه وحقیقیهیه هیچده تأثیری یوقدر. نهوت! چونکه:

« هپسک ایمانی بر، الهی بر »

« قبله کاهی، ثم وجه الهی بر »

کورمزیمسک! اولر جسمآده متعدد! لیکن هپسک روحی بر! جانی بر.

« همچو آن یک نور خورشید سما »

« صد بود نسبت بصحن خانها »

« لیک یک باشد همه انوار شان »

« چونکه برکبری تودیوار از میان »

« چون نمائد خانها را قاعده »

« مؤمنان مانند نفس واحده »

مؤمنلرک - صورتده کی تعدد و تغایرلرینه رغماً - وحده معنویه وحقیقیه لرینه نور خورشیدی مثال اولاراق ایراد ایده بیلیرز: هر خانه یه، هر برینک صفه سنه، اوطه لرینه انعطاف ایدن بو نور، بادی نظرده متعدد کی کورولور. فقط وقتاً، که دیوارلری بیقرار، حائللری اورتهدن قالدیریرسک، زمین یک پاره بر آینه نور کسلیلر. نور خورشیدک تجزی وانقسام شانندن اولمیان وحده وبساطتی او دقیقه ده تقدیر ایدرسک. ایشته - ای عقل سلیم! ای وجدان حکیم! - مؤمن کاملرده وحده معنویه وحقیقیه لرینه حائل کی کورونن پیراهن عنصریتلرندن سلیکینوب چیقنجه « المؤمنون کر جل واحد... الحديث! » ستایش جلیلنک بر تمثال مشخصی اولورلر. اولرک وحده معنویه لر ی نسل و عرقک، قومیت و جنسیتک تخالف و تغایرندن قطعاً متأثر اولماز. [حق شرفه، حقیقت نامنه حسیات وانفعالات نفسا - نیه مزردن - بر آن ایچین - مجرد ایده آده عقل سلیمه یاقیشیر بر صورتده دوشونهلم: نسل و عرق نه در؟ مؤمن ايسهک اولا جناب قرآن حکیمه مراجعت ایدلم! الله ذو الجلال «انما العرب اخوة» یاخود «انما الترك اخوة» ویاخود «انما الکرد اخوة» بویورمیور. «انما المؤمنون اخوة» دیور. حقیقی و روحی قاردهلکی مؤمنلره قصر و تخصیص ایدیور.

نسل و عرق بر قطره ماء دافقدن، بر پارچه قان پختیسندن عبارت دگی! حیاتدن محروم قالینجه مزاره آتیلغه، اوزرینه بر ییغین طوپراق چکلمکه محکوم بر نعلش متفسخ و متعفنن باشقا نه در؟ فرض ایت، که بوجهانگیر بر پادشاه ایدی. فقط نروده قالدی اولمالک رقاب ائم عنوانی! نرویه کیتدی اودنیالره صیغمیان سلطانی! نه اولدی بوکا، که شمعی بر غرور ناظم!

اومر صرع التون تحت اوزرنده مربع نشین عظمت وشوکت اولان بومیدی! بو، ايسه یا شمعی نه دن مزاره کومولیور! نیچین اوزرینه بر ییغین طوپراق چکیلیور!

بو بر چوال اتک، کیمک حقیقت انسانیه بختنده بر مدخلی وارسه اوده تشخیص و تعیینه عادی بر واسطه اولمقدن عبارتدر. یوقسه او حقیقت، اوانسانیت چکیلوب کیتدیکدن صوکر!

بو پادشاهده اولسه ینه بر آووج طوپراق!

ایشته نسلک قیمتی! ایشته عرقک مزیتی!

حقیقت انسانیه، اوماهیتی ابدیاً وقوف بشر خارجنده قالان روح معظم عربلق، تورکلک، کردلک الخ کی نسل و عرق قیدلرندن منزله و متعالیدر. اونک - مثبت، منفی اولمق اوزره - ایکی قیدی، ایکی وصفی وار: مؤمن، غیر مؤمن. تعبیر دیکرله: سعید، شقی. قانونه قارشی افعال واقوالندن مسئول، اودر. مکافات و مجازات اوکادر. قانون، بر قاتلی نعلش جامد حالنده بولورسه نه یایه بیلیر! ایشته اصل جانی بیلان کی کوملکنندن صیریلوب قاجمش. طوتاییلیرسه عشق اولسون!

بر خرستیان عربیه صورولسه: « عربلغکه خرستیانلغک اراسنده تخیر اولونسک، مطلق ایکیسندن بری تر کده مضطر قالسهک هانکیسندن واز کچرسک! » عربلغنه صاریلوبده مذهبی ترک ایده جکنی امید ایدرمیسک! بن آرناوود اولمق اعتباریله غیر مسلم بر آرناووده بویله بر سؤال ایراد ایدیورمده بلاتردد، همده عصی بر لسان ایله «آرناوودلغمدن بیک واز کچرمده ینه مذهبی ترک ایتیم!» جوابی آلیورم. یا بن آرناوودلغمی، دفته محکوم اولان قالبی نه دن روحه، دینه فدا ایتیمیم! بن دها فراش موتمده چکه آتمدن، کوزلریمی یومادن نسلیم، عرقم بندن یوز چویریور. کفمنی ییمکه، مزاریمی قازیمغه باشلا یور. آرناوودلغک بکا کوستردیکی محبت روحمک، حقیقت انسانیه مک شرفه! دینم، قالبک دکل، روحمک. اونک مالی! اونک برات سعادت! آرناوودلغم قورو بر قالبدن عبارت دگی! ایشته آلسینلر! نه یایارلرسه یاپسینلر!!

حالبوکه مقدس دینم بی ایکیوز قانادلی قرون اولی فیستامله، کبه مله، چاریقلمله قبول ایتدی. نه آرناوودلغمدن واز کچمکلکمی، نه ده قیافت ملیه مدن تجرد ایتمکلکمی تکلیف ایتدی. او، بکا: «بوتون انوار لاهوتیسه چشم بصیرتنک ثوننده لمعان ایتمکده اولان مهر توحیده اینان! بونی تصدیق ایت!» دیدی. هیچ کونش انکار اولونورمی! ضیای خورشیددن آرناوودلغک، آرناوودلرک حظ حیاتی، نصیب سعادت یوقمی! کونش، بوتون جهان انسانیتک مال مشترکی، هپسنه انعطافی بر.

افاضة انواری عینی . ایشته بن بو حقیقت واضحی - الحمد لله ! -  
اکلادم . مهر توحیدی کمال تعظیم ایله سلاملادم .

بزی شمده یه قدر یاشاتان و بوندن صوکر ایاشاتاجق اولان بو  
کونشدر . مهر توحیددن یوز چویرن و یاراسالر کبی قارالقلره قاچان  
هرهانکی بر قومک وای حاله !

قوردلر اطرافزی آلمش ، دیشلرینی غیجیرداتیورلر . سورودن  
آریلان قویونلر اجلارینه قوشیور . قوردلره ، جانوارلره لقمه اولغه  
کیدیور .

اگر حقیقة مؤمن ایسهک ، بودعوا من کرچک ایسه اتحاد  
ایدهلم . اتحادک دلیلی حقیقی اخوت ، صمیمی محبت ، یکدیگریمزه  
فداکارانه معاونتدر . ایشته اتحادک وجودینی اثبات ایدهک بونلردر .  
یوقسه قوری لاف پاره ایتمز . معناسر سوزک هیچ برحکمی ، هیچ  
برتأثیری یوقدر . ( اتمک ) دیمکه قارن دویماز . اورتهده ( اتمک ) ک  
وجودی لازم . خلاصه :

توحید ، اتحاد ایله قائم

اتحاد ، توحید ایله دائم

اللهم اهدنا صراطک المستقیم .

محمد فخرالدین

طرابلس غرب محاربه سی - اوروپا

انتباه عالم اسلام

ایتالیا حکومت باغیه سنک طرابلس غرب خاک پاک اسلامی و عثمانی یه  
وقوعبولان تجاوز و حشیانه سی بوکون یدی آیدن زیاده بر مدت  
اولیور . بو اوزون مدت ظرفده او اقلیم معلاده ایتالیا وحشیلری بر  
طرفدن خرسزلره ، چته لره ، قورسانلره رحمت اوقوته جق ؛ وحشیلره ،  
خونخوارلره ، جانوارلره طاش چیقاره جق کیفیات ملعونانه لر ایله  
بشکیده کی معصوملرک ، حمل دوشکلرنده کی ضعیف قادینلرک ، وجوددن  
دوشمش اختیارلرک ، علیلرک ، شفا خانه لره کی خسته لره کی معصوم  
قانلرینی هدر و اراقه ایتمک ، مخدراتک عرضلرینه کچمک ، عبادتخانه لری  
خرابه زاره چویرمک کبی ملعتلر ایله اشتغال و افتخار ایدیور . دیگر  
طرفدن ممالک محروسه عثمانیه دن زرده آچیق ، غیر مستحکم بر شهر ،  
بر معموره کوررسه اورای طویه طوتمق ، بمباردمان ایتمک ،  
خسته خانه لری یاقق کبی چیلغیلقلرده ، آلچقلقلرده ، زبونکشلقلرده  
بولنیور . اوچنجی بر طرفدن بتون عالم اسلامک دین ، سیاست ،  
طبیعت نقطه لرندن استادکاهی ، قبله کاهی ، مراجعتکاهی ، روحی ،  
قلبی ، دماغی اولان خلافت عظمی پای تحت مقدسسه کلب عقوره  
بکزر وضعیت مختله ایله صالدرمق ، آتیلیمق ، ایضیرمغه یلتمک کبی  
مذبوحانه ، مسکینه ، عقورانه چالمر صاتیورسه ده بو چالمرینک ،

او هجوملرینک ، او تجاوزلرینک جزالری عینی زمانده مختلف ،  
فجیع صورتلرده کورمکده اولدینی مشهود عیون شکران اولیور .  
اوت مغرور ایتالیا بوکون بوتجاوز ، هجوم و تعرض مسکینه سنک  
جزالری مختلف ، فجیع صورتلرده چکیور : اول ، طرابلس غربده  
یدی آیدن زیاده بر مدتدنبری معنا کیر ، صورتاً صغیر ، محترم بر  
فته قلیله طرفدن مغلوب ، محصور و هر دقیقه دکزه دوکمه محکوم  
اولمق کبی بر وضعیت ایله ایچنده بولنیور . نه عذاب ! ثانیاً : وحشی  
بومباردمانلریله هجوم ایلدیکی موقعلرده آجی تبسم ، آجی استهزا  
و تحقیرلره هدف اولمقده اولدینی کوریورز . نه ذلت ! ثالثاً : تعرضه  
یلتدیکی پای تحت مقدس استحکاملرندن هدیهدیلان کله لر ایله حصه  
ادبی الیدینی ، موازنه عقلیه و قوای مادیه سنی غائب ایتدیکنی ،  
خیبته ، خسران و هزیمته گرفتار ، عالمه قارشو رزیل و رسوای اولدینی  
مشاهده ایدیورز . نه مسکنت !

ایتالیان بو حرکات مذبحانه سنک سبب وعلنی سؤال ایدیلیرسه  
طرابلس غربک نهرونلر مالکنه الحاق و اعماری واوراده مدینتک  
نشر و تعمیمی اولوب بو خصوصی مال صاحبی اولان حکومت معظمه  
عثمانیه و خلافت مقدسه اسلامیه نک تصدیقه اقران ایتدیرمک اولدینی  
جوانی ویریور . نه حماقت ! حالبوکه بو مسکین و سفیل حکومت  
کندی مالکندن بیوک بر قسمک خرابه زار بر حالده اولدینی و یوز  
بیکلرجه اهلایسنک جاهل ، غیر مدنی ، فقیر ، سفیل بر ورطه ده  
بولدینی و کندی دنخی ظاهری یالیزیلی ، باطنی قوف ، آج ، ذلیل ،  
جین ، مسکین بر حکومت اولدینی کیمسه بیلیمور ظن ایدیور .  
بومسکین حکومت بر قاچسنه مقدم حبشستانه قارشو وقوعبولان عینی  
حرکت باغیانه سیله حبشیلردن ییدیکی دایاغی ، حبشستان چوللرینه  
ویردیکی یوز بیکلرجه قربان عسکرینی ، نتیجه ده منهزم ، پریشان ،  
مقهور ، مغلوب و بتون عالم عسکری اوکنده رزیل و رسوای اوله رق  
حبشستاندن قاچهرق روماده نفس الیدینی اونوتیورده غنعات عسکریه  
وملیه نی یارواغیار دیلرلنده داستان اولان شجاعت و مهابت عسکریه سیله  
عالمه شان و یرن ، ناموس و شرف عسکری و ملیسنی بدایت تشککندن  
نوکونه قدر محافظه ایدن حکومت معظمه عثمانیه نک بر ملک مشروعه ،  
طرابلس غربنه تجاوزله خرابه زار مسکین مالکنه الحاقی اعلان ایتمک  
چیلغلغنده بولنیور .

ایتالیانک بو حرکات عقورانه ، بوتجاوزات غاصبانه ، بو اعلان عهد  
شکنانه سنه قارشو رسمی اوروپانک سیرجی ، لاقید بر نظر ایله باقنده  
اولدینی اوچیز ملیونی متجاوز بولسان بتون عالم اسلامک مشهود  
نظر تلهنی اولمقده در . چونکه عالم اسلام یکرمنجی عصر مدنیت  
حکومتلرینک یکدیگرلرینه قارشو ایفاسنی تعهد ایتدکری حقوق ،  
عهد ، مساواته رعایت ایده جکلرینه و بوعهد دولیه یی حرکات  
شقاوتکارانه سیله بیرتمق ، صلح و سلم جهانی اخلاک ایتمک آرزوسنده  
بولان ایتالیا حکومت شقیه سنی او حرکات باغیانه سندن منع و صلاحه